

Itaalia suursaadik Berliinis Itaalia välisministrile. Telegramm

9. oktoober 1939

Täna sain kokku hr. Toferiga, Eesti saadikuga Berliinis. Ta teatas mulle, et ta lahkub. Siin teda enam ei nähta. Ta on arendanud Saksa-meelset poliitikat lootuses, et Saksamaa osutab Eestile vajalikul ajal abi ja toetust. Tegelikkus on kujunenud hoopis vastupidiseks. Sama lugu on ka kõigi teiste Baltimaadega, kellest igäüks tunneb end praegu mahajäetuna ja reedetuna. Hr. Tofer, kes on olnud rida aastaid Moskvast ja on 100%-line bolševismi vastane, ei usu pikkadesse mesinädalatesse Saksamaa ja NSV Liidu vahel.

Kokkulepped, mis nüüdseks on sõlmitud Kremli ja Balti pealinnade vahel, saavad tegutsemisjõu juhul, kui üht või teist neist maadest ründaks üks „Euroopa riikidest”. Kes võiks olla see riik, kui mitte Saksamaa ise? Ja kas pole tähendusrikas fakt, et Nõukogude Liit on juba küsinud Leedult luba paigutada oma patareid just Memeli vastu.

Hr. Tofer lisas sellest tulenevalt, et see liit natsismi ja kommunismi vahel rabas partei ridu nagu välg. Teisest küljest, see kiirustamine, et kohe aega kaotamata välja viia Baltimaadelt saksa vähemusrahvuse esindajad? Vagunid olid juba Liepājas, et vastu võtta pagejaid. See ei olnud kindlasti mitte hirmust Eesti või Läti ees. [---]

[Attolico]

DDI. Nona ser. Vol. I, p. 414–415. Tõlge itaalia keelest.